

Autors Jaume Ferran *Institut Apolda*
Pilar Moreno *FOBSIC, Fundació Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya.*
Marta Torres *Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació. Departament de Governació i Administracions Públiques*

TIC-Llengua: els usos lingüístics en les tecnologies de la informació i la comunicació i a Internet

L'article recull els principals resultats de l'estudi «TIC-Llengua 2007, ús social de la llengua a Internet i en les tecnologies de la informació i la comunicació», encarregat per la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya i dut a terme per l'Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya (FOBSIC) i l'Institut Apolda.

Introducció

En els darrers anys hem assistit a un augment progressiu de la penetració dels dispositius associats a les tecnologies de la comunicació i la informació (TIC) en la població catalana. D'una banda, Internet ha anat guanyant usuaris i oferint més serveis i eines de comunicació interpersonal, i de l'altra, els dispositius tecnològics s'han anat socialitzant com, per exemple, els telèfons mòbils. L'estudi TIC-Llengua es va dissenyar per omplir un buit d'informació estadística que combinés aquests elements amb la variable de la llengua. Es tractava, doncs, de poder disposar de dades que relacionessin la tinença d'aquests dispositius i l'ús d'eines pròpies de les TIC amb la llengua dels productes que la persona enquestada usa, però també hem volgut saber en quina llengua li agradaria disposar d'aquests productes. D'aquesta manera, es podria obtenir una informació rigorosa i detallada que mostrés i quantifiqués la dimensió de la situació actual. Els resultats obtinguts de l'estudi posen a l'abast de l'Administració informació de partida bàsica per orientar les polítiques i les actuacions públiques per a l'impuls de la llengua catalana en l'àmbit de les TIC.

El punt de partida de l'estudi neix dels primers indicadors d'ús dels recursos existents en llengua catalana procedents de l'enquesta oficial TIC-Llars (2005) i obtinguts per la FOBSIC. L'anàlisi d'aquests indicadors va posar de manifest la necessitat d'actuar en favor de la visualització i la utilització d'aquests recursos.

Objectius

La investigació ha estat dissenyada per satisfer els objectius següents:

1. Identificar les llengües presents en els diferents dispositius tecnològics que estan a l'abast de la població de quinze anys d'edat o més, resident a Catalunya, i en els serveis accessibles a Internet que utilitza aquesta població, amb un nivell de desagregació comarcal i de representativitat per àmbit territorial.
2. Quantificar i localitzar en el territori la presència dels diferents usos lingüístics i relacionar aquesta presència amb els aspectes següents:

- Llengua pròpia de les persones que utilitzen els dispositius.¹
- Llengua en què aquestes persones disposen del dispositiu.
- Llengua en què aquestes persones voldrien disposar del dispositiu.
- Similituds i diferències en relació amb els mitjans no digitals.

Es tracta, doncs, de contrastar les característiques sociolingüístiques de les persones que resideixen a les diferents comarques de Catalunya i les preferències idiomàtiques que expressen, amb la disposició real de les llengües en els diferents dispositius i serveis d'Internet que tenen a l'abast.

L'univers estudiat han estat les persones de quinze anys o més residents a Catalunya, en estratificació per àmbit territorial i comarca. Segons les dades disponibles en el moment de dur a terme la investigació, el padró municipal del 2005, componien aquest univers 6.007.190 persones.

S'han aplicat bàsicament mètodes d'estadística descriptiva per àmbits territorials, comarques i segments de població segons la llengua que els és pròpia. Els resultats s'han obtingut a partir de l'aplicació d'un qüestionari de 93 preguntes² a una mostra representativa de la població de Catalunya i de cada un dels àmbits territorials, amb un mínim de representació comarcal.

En proposar-nos aquesta investigació volíem reduir l'error mostral general a nivells propers a l'1 % i tenir un error teòric màxim per a la informació relativa a Internet al més baix possible. Ens vam plantejar el 2 % com a nivell màxim d'error que acceptaríem dins la secció de preguntes referides a Internet. Aquest és bàsic per poder treure resultats representatius dels hàbits personals en la xarxa, ja que per l'experiència estreta d'altres enquestes, el nombre de persones que responia a aquest apartat resultava insuficient per poder fer inferències vàlides.

El tercer objectiu quant a fiabilitat dels resultats apuntava la necessitat d'obtenir resultats amb representativitat territorial, i apropar al màxim possible els resultats a la realitat comarcal. Així, vam poder rebaixar l'error per àmbit territorial al 4 %, amb l'11 % comarcal. L'error general de la investigació es va situar en l'1,4 % i el corresponent a les preguntes d'Internet, en l'1,7 %.

La mostra total de l'estudi és de 4.509 entrevistes. Aquesta mostra és la suma d'una primera mostra aleatòria de 2.800 entrevistes i una mostra aleatòria addi-

Univers

Metodologia utilitzada

Error mostral

Mostra

1. En aquest estudi hem considerat *llengua pròpia* la llengua amb què la persona s'identifica, la que sent com a seva. Hem considerat *llengua habitual* la llengua que utilitza la persona més habitualment. L'estudi recull també la primera llengua parlada a casa per les persones entrevistades i la llengua que parlen en la llar actualment.

2. Els autors agraeixen la participació en la confecció del qüestionari de l'estudi de Llorenç Valverde, vicerector de Tecnologia de la UOC i exdirector de la Fundació Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya; Anna Torrijos, tècnica del Servei d'Estudis de la Secretaria de Política Lingüística; Víctor Pàmies, cap del projecte Llengua.org, i Joaquim Torres i Pla, president de l'Associació de Sociolingüistes de Llengua Catalana.

cional o complementària de 1.709 entrevistes fetes exclusivament a persones usuàries d'Internet, definides aquestes com les que es connecten a la xarxa com a mínim un cop cada dues setmanes. La raó d'aquesta estructura mostral és mirar d'aconseguir una xifra elevada de persones usuàries d'Internet i que disposen per a ús personal d'algun tipus d'ordinador (de sobretaula o portàtil), amb una distribució proporcional per àmbits territorials i per comarques adreçada a aconseguir uns nivells d'error mostral per sota del 5 % pel que fa a àmbits territorials i amb una xifra mínima de 77 entrevistes per comarca.

La primera mostra aleatòria de 2.800 entrevistes conté una submostra de 1.346 usuaris d'Internet, xifra que suposa el 48,1 % d'aquesta mostra aleatòria. Aquests 1.346 usuaris d'Internet s'afegeixen als 1.709 de la mostra addicional per completar un total de 3.055 internautes en el conjunt de l'estudi, amb un nivell d'error mostral associat de $\pm 1,77$ %.

Ponderació

La investigació presta una atenció especial al procés de ponderació dels resultats i, en concret, als diferents col·lectius immigrants, que han estat agrupats segons el país i la zona lingüística d'origen. Així, hem ponderat segons si el lloc de naixement és Catalunya, la resta de l'Estat espanyol, els països de la Unió Europea, altres països estrangers de parla hispana o altres països estrangers de parla no hispana. D'aquesta manera hem volgut evitar biaixos produïts per la falta de resposta de col·lectius que no dominin una de les dues llengües en què s'administrava l'enquesta: el català o el castellà. La resta de variables de ponderació utilitzades han estat: l'àmbit territorial i la comarca, el gènere, el grup d'edat (quatre grups), el lloc de naixement i l'ús o el no-ús d'Internet.

Les xifres de ponderació s'han obtingut a partir de la informació disponible en el padró municipal de l'1 de gener de 2005, últimes xifres oficials de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) disponibles en el moment del tractament de resultats de l'estudi. La ponderació per raó d'ús o no-ús d'Internet correspon als resultats obtinguts de la primera mostra aleatòria.

Mètode de realització de l'entrevista

Les entrevistes es van dur a terme mitjançant trucades telefòniques als domicilis de les persones i es van gestionar per ordinador amb el sistema CATI. El nombre màxim d'intents programats per trobar la persona seleccionada ha estat de deu trucades, fetes a les hores indicades per les persones de la llar, la qual cosa ens assegura una bona representativitat de la mostra final. Les trucades es van distribuir convenientment quant a dies i hores. Es va tenir una cura especial a garantir la comprensió dels conceptes inclosos per part de les persones entrevistades, i també de la pronunciació del lèxic més tècnic. Els números de telèfon procedien de la base de dades pública de Telefónica, que inclou també els números de telèfons proveïts per altres companyies.

Dates del treball de camp

El treball de camp es va fer entre el 9 de gener i el 2 de febrer de 2007, i en horari de 10 h del matí a 10 h de la nit. Les persones enquestadores van rebre una formació especialitzada en els conceptes i els tecnicismes utilitzats en l'enquesta per part del personal tècnic d'Apolda i de la FOBSIC que l'havia dissenyada. A més del seguiment inicial de les primeres entrevistes de cada entrevistador, s'ha mantin-

Els productes i serveis investigats

<ul style="list-style-type: none"> ■ el telèfon mòbil ■ els reproductors d'MP3 ■ les consoles de jocs ■ l'aparell de TDT ■ l'aparell GPS 	<ul style="list-style-type: none"> ■ l'ordinador de sobretaula ■ l'ordinador portàtil ■ l'ordinador de butxaca tipus PDA o similar ■ els sistemes operatius 	<ul style="list-style-type: none"> ■ el programari lliure ■ el programari de propietat ■ el programa de processador de textos ■ el corrector ortogràfic per a processador de textos
<ul style="list-style-type: none"> ■ els traductors automàtics ■ la pàgina inicial del navegador ■ les pàgines web més visitades ■ els cercadors ■ els directoris i les pàgines wiki 	<ul style="list-style-type: none"> ■ el bloc personal ■ el web comercial propi de la persona entrevistada ■ la participació en fòrums ■ la participació en llistes de distribució ■ la participació en xats ■ les compres i els tràmits per Internet 	<ul style="list-style-type: none"> ■ la comunicació mitjançant missatgeria instantània ■ la parla mitjançant l'ordinador (tipus Skype) ■ els programes per compartir arxius ■ els continguts compartits

gut un lloc de supervisió cada 15 llocs de treball durant tot el treball de camp, la qual cosa garanteix una supervisió directa del 7 % del treball efectuat.

Principals resultats

Equipament i disponibilitat lingüística

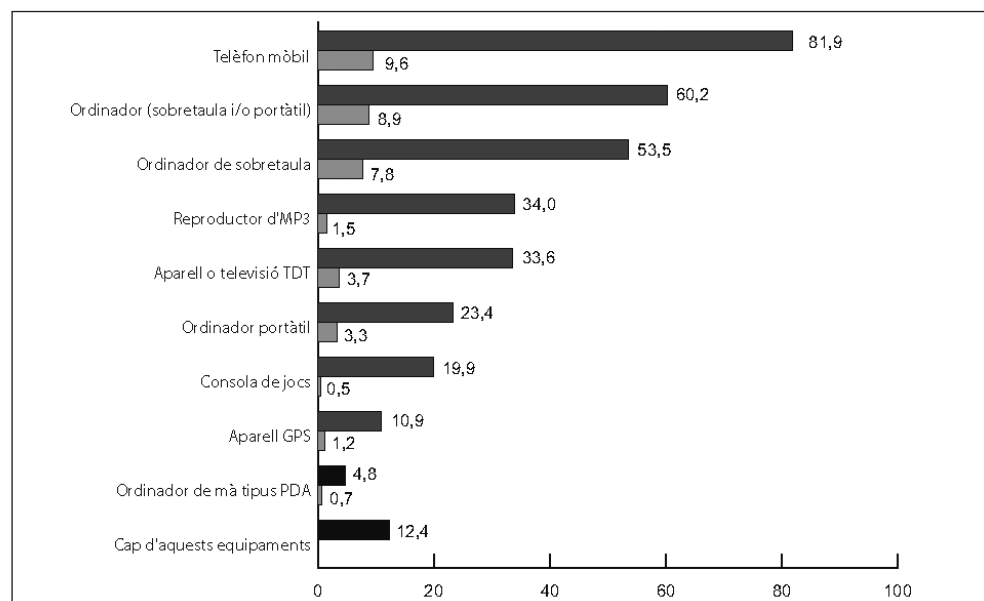
S'ha estudiat la disponibilitat lingüística en els productes que tenien les persones a la seva disposició, per al seu ús personal.

A més de la llengua en què les persones disposen d'aquestes tecnologies, se'ls ha preguntat en quina llengua els agradaria disposar-ne. Hem observat les diferències i les relacions entre la llengua que les persones han declarat com a pròpia (la llengua amb la qual s'identifiquen), l'idioma en el qual disposen de les tecnologies enumerades i l'idioma en el qual els agradaria disposar-ne. Hem observat diferències segons la llengua pròpia.

El percentatge d'habitants que tenen els dispositius al seu abast pot observar-se en la taula següent.

Vegem-ne els resultats (gràfic 1). Mentre que el 81,9 % de la població de

Gràfic 1. Percentatge de persones que disposen d'equipaments TIC per al seu ús personal i percentatge de persones que declaren que tenen el menú del dispositiu en català. Base = total població de quinze anys o més resident a Catalunya. Nota: Els percentatges en verd corresponen a l'ús declarat de català en el menú i, en el cas de l'ordinador, en el sistema operatiu.

quinze anys o més resident a Catalunya té al seu abast un telèfon mòbil, només el 9,6 % de la població total disposa del menú del mòbil en català. El percentatge dels menús en català en la resta de dispositius és encara més minso. Només el 7,8 % dels habitants de Catalunya tenen el sistema operatiu del seu ordinador de sobretaula en català, mentre que en el cas dels portàtils el percentatge baixa fins al 3,3 %, i només el 0,7 % de la població disposa del menú de l'ordinador de butxaca en català. El menú de la televisió digital terrestre està en català per al 3,7 % de la població, i el GPS, per al 1,2 % de la població. Hi ha dispositius en què és impossible trobar en el mercat programari en català, com per exemple els reproductors d'MP3 o la consola de jocs, uns percentatges molt per sota del percentatge de persones que desitjarien tenir el programari d'aquests equips i dels serveis d'Internet en català.

El menú del telèfon mòbil, un exemple

Tot seguit analitzem com a exemple les declaracions de tinença i preferència lingüística en un producte determinat com ara el telèfon mòbil.

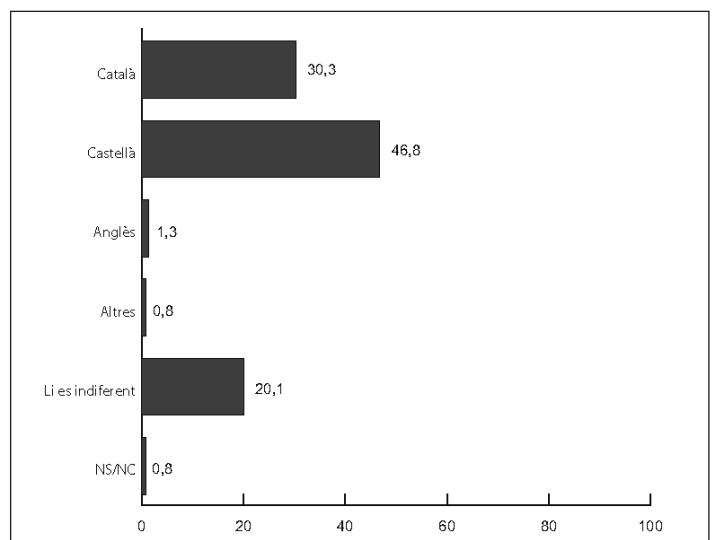
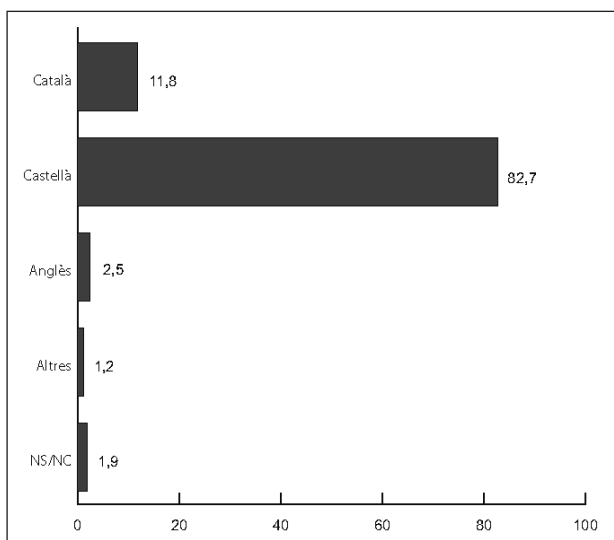
S'observa que el 81,9 % de la població disposa de telèfon mòbil. D'aquesta població (gràfic 2), el 82,7 % té els menús del terminal en castellà (el 67,7 % de la població total) i l'11,8 % els té en català. Aquesta xifra representa el 9,6 % de la població total de quinze anys o més que resideix a Catalunya.

Tot i que només l'11,8 % de les persones que tenen mòbil tenen el menú del mòbil en català, en ser preguntades, el 30,3 % de les persones que tenen mòbil voldrien tenir el menú del seu terminal en català; és a dir, el 24,8 % de la població major de quinze anys que resideix a Catalunya, que en termes absoluts equival a un milió i mig de persones.

Si observem la taula següent (taula 1), veiem que el 92,8 % de les persones que actualment tenen el menú del seu telèfon mòbil en català afirmen que aquesta és la llengua en què el volen tenir. El 5,7 % d'aquest col·lectiu diu que li és indiferent tenir-lo en aquesta llengua o en una altra.

Si preguntem a les persones que tenen el menú del telèfon mòbil en castellà, veiem que al 55,2 % ja els està bé tenir-lo en aquesta llengua, però el 21,7 % de

Gràfic 2. Telèfon mòbil: llengua en què se'n disposa i llengua en què es preferiria disposar-ne. Base = població que disposa de telèfon mòbil (81,9 % del total)

Taula 1. Menú en el telèfon mòbil. Llengua en què es preferiria vs. llengua actual. Base = població que disposa de telèfon mòbil (81,9 % del total)

% verticals	Total	Idioma actual en el menú del telèfon mòbil				
		Català	Castellà	Anglès	Altres	NS/NC
Base = telèfon mòbil	4.921.599	579.045	4.070.818	121.045	57.202	93.488
	%	%	%	%	%	%
Preferència en el menú del telèfon mòbil						
Català	30,3	92,8	21,7	21,6	21,0	30,7
Castellà	46,8	1,3	55,2	31,6	2,3	6,2
Anglès	1,3	0,1	0,3	41,8	2,3	
Altres	0,8		0,6		30,5	
Li es indiferent	20,1	5,7	21,9	5,0	44,0	32,0
NS/NC	0,8		0,3			31,1

persones preferirien tenir-lo en català, i el 21,9 % que també els semblaria bé tenir-lo en aquesta llengua. En termes absoluts això significa que aproximadament hi ha un milió vuit-centes vint-i-quatre mil persones (1.824.000) més grans de quinze anys que tenen el menú del mòbil en castellà i que afirmen que voldrien tenir-lo en català o bé que els és indiferent.

Dins del grup de persones que tenen el menú del mòbil en anglès, el 21,6 % també voldria tenir-lo en català, mentre que el 31,6 % diu que el prefereix en castellà i el 41,8 % que diu que el vol tenir en anglès.

Preferències segons la llengua pròpia

Ara ens centrem³ a estudiar els usos i les preferències de les persones segons la llengua amb la qual han declarat que s'identifiquen. Començarem pel grup de persones que tenen el català com a llengua pròpia, continuarem amb el grup de castellà i, finalment, mirarem què succeeix amb el grup de persones que diuen que s'identifiquen de la mateixa manera amb les dues llengües.

Estudi del segment amb llengua pròpia catalana

Tal com es pot observar en la taula que segueix (taula 2), el 97,5 % de les persones amb el català com a llengua pròpia que tenen el mòbil amb el menú en català el volen tenir en català. La llengua és un aspecte important per a aquest subgrup, ja que la comunitat de persones sense una preferència idiomàtica marcada és molt baixa comparada amb la dels altres subgrups (2%).

El 58,6 % del segment que té el català com a llengua pròpia i que té en cas-

3. Segons els resultats obtinguts, el 38,8 % de la població de Catalunya té el català com a llengua pròpia, mentre que el 44,4 % dels habitants tenen com a llengua pròpia el castellà. L'11,6 % dels habitants de Catalunya diuen que tenen ambdues llengües com a pròpies de la mateixa manera. La resta de llengües tenen una representació baixa com a llengua pròpia entre els habitants de Catalunya: l'1,1 % tenen l'anglès com a llengua pròpia, el 0,9 %, l'àrab, i els col·lectius amb llengua pròpia portuguesa i llengües d'Àsia diferents de l'àrab representen el 0,7 % dels habitants residents a Catalunya. El percentatge de persones que no s'han identificat amb cap llengua o no han volgut contestar ha estat molt baix: només el 0,2 % de les persones enquestades s'han hagut d'agrupar sota el concepte de «No ho sap o no contesta».

tellà el menú del mòbil afirma que voldria canviar al català. El 80,6 % de les persones que tenen com a llengua pròpia el català i que tenen el menú en anglès, el voldrien tenir en català. Veiem també que el 29,4 % de les persones que tenen el català com a llengua pròpia i el menú del mòbil en castellà no es decanten per cap de les dues llengües i diuen que els és igual disposar del menú en qualsevol de les dues llengües.

La gran majoria de persones (més del 80 %) amb el català com a llengua pròpia i que tenen el menú del seu mòbil en anglès o en altres llengües diuen que preferirien tenir-lo en català. Les persones que no recorden o no saben en quin idioma està el menú del seu mòbil i que tenen el català com a llengua pròpia diuen que el prefereixen en aquesta llengua en el 55,8 % dels casos. Al 21,8 % d'aquestes persones li és indiferent la llengua del menú. El 21,7 % d'aquest subsegment queda agrupat dins la resposta «No ho sap o no contesta».

Taula 2

SEGMENT: LLENGUA PRÒPIA = CATALÀ						2.332.486
% verticals	Total	P9 (Tenen telèfon				
		Català	Castellà	Anglès	Altres	NS/NC
Base = població amb telèfon mòbil	1.928.514	496.046	1.341.343	26.762	13.283	51.080
	%	%	%	%	%	%
P10. En quin idioma preferiria tenir instal·lat el menú del telèfon mòbil?						
Català	69,0	97,5	58,6	80,6	89,1	55,8
Castellà	8,1	0,5	11,5	0,0	0,0	0,6
Anglès	0,1	0,0	0,0	6,6	1,6	0,0
Altres	0,1	0,0	0,1	0,0	7,7	0,0
Li es indiferent	21,7	2,0	29,4	12,8	1,6	21,8
NS/NC	0,9	0,0	0,4	0,0	0,0	21,7

Estudi del segment amb llengua pròpia castellana

El 75,6 % de les persones que tenen el castellà com a llengua pròpia i el català en el menú del mòbil (taula 3) declaren que volen continuar tenint el català com a llengua del menú. S'observa, doncs, un subgrup amb una actitud prollengua catalana dins d'aquest segment de població. El 21,5 % de les persones amb llengua pròpia castellana que tenen el menú del mòbil en català diuen que els sembla tan bé tenir-lo en aquesta llengua com en la seva pròpia. El 2,9 %, en canvi, voldria tenir el menú del mòbil en castellà.

Les persones que tenen el castellà com a llengua pròpia i que tenen el menú del mòbil en castellà volen continuar tenint-lo en castellà en el 86,3 % dels casos. A l'11,3 % d'aquest grup de persones els és indiferent qualsevol de les dues llengües oficials. L'1,8% de les persones amb llengua pròpia castellana i menú en castellà preferirien tenir-lo en català.

Els que tenen el menú en anglès preferirien el castellà en cas de canvi en el 46,5 % dels casos. El 8,7 % d'aquest grup escolliria el català i al 41,8 % ja li sembla bé tenir-lo en anglès.

Les persones que no saben o no recorden la llengua en què està el menú del seu mòbil i que són de llengua pròpia castellana prefereixen tenir el menú en aquesta llengua en el 14,5 % dels casos i declaren que l'acceptarien en qualse-

Taula 3

SEGMENT: LLENGUA PRÒPIA = CASTELLÀ						2.669.010
% verticals	Total	P9 (Tenen telèfon)				
		Català	Castellà	Anglès	Altres	NS/NC
Base = població amb telèfon mòbil	2.148.051	16.223	2.042.815	52.136	14.740	22.137
	%	%	%	%	%	%
P10. En quin idioma preferiria tenir instal·lat el menú del telèfon mòbil?						
Català	2,5	75,6	1,8	8,7	1,2	0,0
Castellà	83,4	2,9	86,3	46,5	8,8	14,5
Anglès	1,4	0,0	0,4	41,8	7,5	0,0
Altres	0,6	0,0	0,0	0,0	82,5	0,0
Li es indiferent	11,6	21,5	11,3	2,9	0,0	55,60
NS/NC	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	29,9

vol de les dues llengües en el 55,6 % dels casos. El 29,9 % d'aquest subsegment s'agrupa en el «No ho sap o no contesta».

Estudi del segment amb llengua pròpia tant catalana com castellana

Les persones que no es decanten per cap de les dues llengües oficials com a llengua pròpia són minoria respecte dels dos segments anteriors (segons les dades recollides en aquest estudi representen l'11,6 % de la població que resideix a Catalunya). Dins d'aquest segment també hi ha persones que tenen el menú del seu mòbil en català. El 58,7 % d'aquestes persones (taula 4) diuen que volen continuar tenint-lo en català. De les persones d'aquest grup, només el 8,1% diuen que volen canviar l'idioma del menú al castellà, mentre que el 33,2 % declaren que els és indiferent tenir-lo en l'una o l'altra llengua.

Si mirem ara el grup de persones amb les dues llengües com a pròpies que tenen el menú del seu mòbil en castellà, veiem que el 12 % d'aquestes persones voldrien tenir-lo en català. Al 39 % de persones d'aquest grup de població ja els

Taula 4

SEGMENT: LLENGUA PRÒPIA = CATALÀ I CASTELLÀ DE LA MATEIXA MANERA / IGUAL CATALÀ I CASTELLÀ						699.526
% verticals	Total	P9 (Tenen telèfon)				
		Català	Castellà	Anglès	Altres	NS/NC
Base = població amb telèfon mòbil	602.227	58.214	511.765	7.190	4.786	20.272
	%	%	%	%	%	%
P10. En quin idioma preferiria tenir instal·lat el menú del telèfon mòbil?						
Català	15,9	58,7	12,0	0,0	0,0	1,0
Castellà	34,3	8,1	39,0	0,0	0,0	10,9
Anglès	1,5	0,0	0,5	84,8	0,0	0,0
Altres	0,5	0,0	0,0	0,0	59,2	0,0
Li es indiferent	46,0	33,2	48,5	15,2	40,8	32,1
NS/NC	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	56,0

està bé tenir-lo en castellà, i al 48,5% els és indiferent tenir-lo en qualsevol de les dues llengües. Predominen, doncs, en aquest grup les persones amb igual preferència per les dues llengües, amb el castellà com a segona llengua preferida en cas de poder escollir l'idioma del menú de l'aparell.

Les persones amb el menú en anglès diuen que continuen volent disposar-ne en aquesta llengua en el 84,8 % dels casos (tot i no haver escollit l'anglès com a llengua d'identificació), i els que tenen el menú en altres idiomes diuen que prefereixen continuar tenint-lo en altres idiomes en el 59,2 % dels casos.

Dins el grup que desconeix l'idioma del menú del seu telèfon mòbil, el 10,9 % voldria disposar-ne en castellà i al 32,1% li estaria bé disposar-ne tant en castellà com en català. El 56 % dels casos d'aquest grup queden inclosos dins el grup de «No ho sap o no contesta».

Conclusions

Les estadístiques TIC-Llengua són una referència en aquest camp per diversos motius: aborden conceptes de l'àmbit TIC no tractats per cap altra enquesta, inclouen un nombre d'observacions elevat (més de 4.000), han tingut en compte l'equilibri territorial i el lloc de naixement de la població objecte d'estudi, i ha disminuït l'error de la mostra de manera notable. Una repetició periòdica serviria per comprovar l'evolució dels diferents indicadors.

En articles futurs derivats de l'estudi TIC-Llengua intentarem creuar les dades per determinar uns perfils a partir de tres variables: el perfil de l'usuari de cada producte, el perfil de l'usuari segons la seva llengua, i el perfil de l'usuari a partir del grau de productes de què disposa o que usa. Així, per exemple, podrem determinar si hi ha una correlació entre la llengua de l'usuari, la seva edat i la disponibilitat de telèfon mòbil en una llengua determinada.

El treball en comú entre la Secretaria de Política Lingüística i la Secretaria de Telecomunicacions, amb l'assessorament tècnic de l'Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya (FOBSIC), ben segur que donarà com a fruit una anàlisi exhaustiva de la gran quantitat de dades que conformen els resultats de TIC-Llengua.

Quant a l'exemple que hem analitzat amb més profunditat, el menú del telèfon mòbil, les dades mostren que tot i haver-hi el 38,8 % de la població que resideix a Catalunya que té com a llengua pròpia el català i un percentatge elevat de grups amb altres llengües pròpies que declaren que voldrien tenir el menú dels seus dispositius tecnològics en català, només una mínima part de la població ha pogut accedir als dispositius en aquesta llengua.

En el cas dels telèfons mòbils, que és l'exemple estudiat en l'article, mentre que el 81,9 % de la població disposa d'un terminal, només el 9,6 % ha pogut obtenir-ne el menú en català. Aquesta xifra no es correspon amb els desigs expressats per la població, que declara voler disposar-ne en català en el 30,3 % dels casos, i en castellà i català en el 20,1 % dels casos. Aquesta demanda, doncs, queda insatisfeta.

Si ens fixem en les preferències idiomàtiques segons la llengua pròpia de la persona resident a Catalunya, observem que hi ha una clara correlació entre llengua pròpia i llengua preferida, però també s'observa una proporció important de persones que tenen com a llengua pròpia el castellà que volen tenir el menú dels dispositius en català.

Com calia esperar, el grup que majoritàriament desitja els menús dels dis-

positius en català és el de llengua pròpia catalana. Un col·lectiu significativament important de persones residents a Catalunya amb llengua pròpia castellana també declara que voldria tenir el menú dels seus aparells en català, i una bona part d'aquest segment poblacional diu que li és indiferent. Una pauta similar segueix el segment que afirma tenir ambdues llengües igual com a llengua d'identificació. Part d'aquest segment diu que prefereix el menú del seu terminal en català. El segon grup més nombrós dins el col·lectiu diu que li és indiferent qualsevol de les dues llengües. El castellà ocupa el tercer lloc de preferència. Aquesta és, doncs, una demanda, la del menú del mòbil en català, que també es fa des del grup amb llengua pròpia castellana que resideix a Catalunya i des del col·lectiu que considera com a pròpies la castellana i la catalana de la mateixa manera. La impossibilitat o la dificultat de disposar-ne es fa evident en contrastar aquestes dades amb les de tinença real.

Així doncs, les preferències de les persones enquestades donen compte d'una demanda real, insatisfeta, de productes tecnològics en català que les empreses del sector han de tenir en compte pel volum de vendes que poden representar.

